

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published bi-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51,465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Дому, на розі вулиць Фрітчард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПАРЛЯМЕНТАРНІ ВИБОРИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.

Темою дня в Європі, як також до певної міри і в Америці, є парламентарні вибори у Великій Британії. Три партії, що не сходять із сторінок капіталістичної преси, консервативна, ліберальна і лейбористська, сваряться між собою за державний період. Комуністична партія також йде в цих виборах незалежно, поставивши коло три десятки її пів своїх кандидатів. Однак мова тут йде лише про ті партії, що мають можливості в цих виборах прийти до влади.

Ліберальна партія під проводом Лойд Джорджа також немає надії достатньо до влади, зате-ж вона хвалиться тим, що без її підпертя в майбутньому парламенті не встоїть уряд ні консервативної, ні лейбористської партії. Загалом-ж спекуляція йде на те, що абсолютної більшості не матиме ні консервативна, ні лейбористська партія. В результаті — або коаліція консерватів чи лейборитів з лібералами, або по короткому існуванню нові вибори.

Та нас цікавить інший бік справи. Всі три ці партії в теперішніх виборах спекулюють на питанні безробіття. Всі три партії обіцяють безробітним рай, як тільки котрась з них прийде до влади. На безробітті у них найбільші сварки, всі-ж інші питання — лише додаткові. Лойд Джордж перший виступив із своєю програмою безробіття. Чорчил за це обізвав Лойд Джорджа шарлатаном. В обороні Лойд Джорджа стала преса Ротермера і Бівербрука — найсильніші пресові синдикати у Великій Британії.

Потім прийшло до гострої сварки між лібералами й консервативами за кандидатуру Саймона. Саймон — ліберал. Але уряд Балдина все-ж таки вибрав Саймона "для заспокоєння" Індії. Поїздка Саймона до Індії ознаменувалася там великими кровавими подіями. Посилаючи комісію Саймона до Індії, консервативний уряд Балдина прикрі, що в найближчих виборах члени комісії, як і сам Саймон, не матимуть опонентів. Однак консервати не дотримали слова й поставили свого кандидата проти Саймона. Це наробило дещо крику в рядах ліберальної партії, однак трапився випадок, який "врятував честь" консерватів. Комуністична партія поставила в тому самому окрузі проти Саймона індійського комуніста, голову Індійського Трейд-Юнійного Конгресу, тов. С. Асмані, якого арештовано в часі перебування в Індії комісії Саймона і який зараз сидить за ґратами. Це налякало консерватів і вони відтягнули свого кандидата. Зобов'язання консерватів не ставити проти Саймона свого кандидата зобов'язало, як видно, й партію праці, яка також не поставила проти Саймона свого кандидата. Значить, проти індійського комуніста об'єднались консервати, ліберали й лейборити.

МекДоналдові лейборити тепер в добрій пошані в буржуазії. Наприклад, вінніпегська консервативна "Трібюн" з 15 травня вмістила статтю свого кореспондента з Лондону, в якій просто вітає приход до влади МекДоналда. В тій статті говориться, що уряд МекДоналда не тільки не грозить буржуазним законам та інституціям країни, а, навпаки, він їх зміцнює своїми реформами. Він мав би деякі труднощі з палатою лордів; з тим архівом допотопних тварин, однак, кореспондент вірить, — і не без підстав, — що МекДоналд предложив би королеві поробити "пірами" (вельможам) своїх однопартійців, як голов та секретарів трейд-юній, ввести їх до палати лордів і в цей спосіб здобув би собі більшість в палаті лордів.

Отоді то справді вийшов би "чоловік, котрий сміється".

ОТАК КОЖНИЙ РАЗ НА ТОМУ САМОМУ МІСЦІ.

Як-б там опозиція не створювалася в рядах комуністичної партії котроїсь з країн, то... лямпа вона свою голову кожний раз на тому самому місці — на внутрішньому роскладі. По-кринчить, пошкаче, пообтирає різні кути, а потім — приймуть мене назад, я помилуваюсь, не знайшов собі притулку.

З кімцем квітня закінчилася в Москві XVI конференція Всесоюзної Комуністичної Партії. На тій конференції складала свою заяву група троцькістів, признаючи свої помилки й бажаючи далі стояти в рядах В.К.П. Переконались не тільки в тому, що партія йде правильним шляхом, але й в тому, що самі вони не мають і не знають куди йти. Чи приймуть їх назад — це вже справа інша.

На Західній Україні нароблено багато крику над шумськім, отим троцькізмом на українському тлі: Як троцькісти, так і шумськісти виступають, як дуже ліві, під лівими фразами, називаючи ВКП та Комінтерн опортуністичними. Залишалось тим "лівим" одно: на ділі показати свій "революційний шлях". Тимчасом, як "ліво-революційний шлях" завіз Троцького на шпальти великих капіталістичних газет, так саме українських шумськістів завіз під протекцію УНДО, радикалів, а в Канаді під оборону "Укр. Годосу". Це й поставило під знак запитання лівізму шумськістів та троцькістів в очах навіть тих, хто не міг зпо-

чатку з'орієнтуватися, читаючи бундючі заяви та відозви отих "дуже лівих" комуністів.

Час найкращий лікар. Через кілька останніх місяців ми вже майже нічого не чули про шумськізм. Розуміється, що-ж можлив було про него чути, коли "Укр. Годос" Шумського розстріляв, висповідав, вихрестив і зробив Треко-православним мучеником. Все-ж такі шумськісти повинні були десь залишитися.

В Комуністичній Партії Західної України залишилось їх було кілька та й ті, як довідуємося з "Землі й Воли", — офіційного органу КПЗУ за місяць травень, поколодися між собою.

О. Васильків, з так званої групи Василькова-Турянського, вмістив там свою заяву, в якій повідомляє, що він розійшовся з Турянським і просить, щоб дати йому можливість знову стати членом КПЗУ. "Я рахую далі своє оставання в групі неможливим" — каже він в тій відозві. Васильків каже, що Турянський пішов за Троцьким, солідаризується з його "опозицією" (троцькістської "опозиції" більше не існує — вона, як викинула з партії, шині уявляє собою звичайну контрреволюційну групу) і "необмежуючись, як дотепер, в критиці виключно західно-українських справ", критикує лінію Комінтерну і ВКП. (Певно Васильків думає, що в західно-українських справах можна займатися інакше становище, а в справах ВКП та Комінтерну інакше.)

Васильків все-ж таки спливає на півшляху до контрреволюції. Спливсив, бо побачив, що дальший шлях — це багню жовтоблатної контрреволюції, з якого нема вже виходу, й каже: "Дайте мені можливість порухити справу прийняття мене назад до партії".

Партія відповідає: "Єдиною відповіддю О. Василькову і всім тим учасникам розламу, які подали-б відповідні заяви про надання їм "можливості порухити справу про прийняття до партії", можуть бути ухвали Комінтерну і ЦК КПЗУ, які дають можливість порухити справу прийняття до партії лише на підставі недовозначеного і рішучого визнання комінтерністської оцінки розламу і всієї розламової акції, що останньо було сформульовано в ухвалі ПБ ЦК КПЗУ з березня ц. р."

Іншими словами: зитри все те, що надоганив, зречисся, засуди свою попередню "критику в західно українських справах", визнавай всю свою розламовську лінію не тільки помилковою, але й злочинною, тоді тобі відкриються "можливості" вступу назад до партії.

ДО ВІДДІЛІВ ТОВАРИСТВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ НА СХОДІ КАНАДИ.

(Від Онтерійського Проввіконкому ТУРФДім.)

Допомагайте УРД в Торонто.

З усіх завдань, що стоїть зараз перед нашою організацією, Проввіконком ТУРФДім в Онтеріо ставить на першому місці допомогу Українському Робітничому Дому в Торонто. Це осередок нашого руху на сході, від якого у великій мірі залежить стан всіх наших організацій і всієї нашої праці в Онтеріо і Квебеку. Цей осередок зараз у тяжкому становищі, яке пояснювано у недавню об'юбукаваній відозві.

Хто-ж більше повинен подбати про тій осередок, як не самі відділи ТУРФДім на сході Канади. Ми надіємося і ждемо допомоги від усіх наших організацій по всій Канаді, але в першу чергу мусимо закликати відділи ТУРФДім двох східних провінцій — Онтеріо і Квебеку — до виконання свого обов'язку.

Товариші і Товаришки! Докладайте всіх старань, щоб разом з відділами Р.З.Т зробити все можливе для допомоги сплаті довгу Українському Робітничому Дому в Торонто. Кампанія швидко скінчиться і ми всі будемо мати можливість перевірити, хто скільки зробив для цієї справи. Подбайте-ж, щоб ваша місцевість не залишилася позади других.

Готуйтеся до літньої праці.

Сезон інтензивної праці на сценах наших будинків ТУРФДім, в драматичних гуртках, у хорах то-що, кінчиться. Пора обмірковувати плани праці на літо.

Проввіконком пропонує, щоб, вже від тепер відділи ТУРФДім вкладали собі плани своєї праці на ціле літо в такий спосіб, що для членства, яке звільнилося від діяльності в драматично-співацьких гуртках, дати можливість зайняти освітньою працею і поглибленням свого знання. Це не значить, що драматично-співацькі гуртки повинні зовсім замертвати на літо. Зовсім ні. В літньому сезоні необхідно визначити час для їхньої підготовки до наступного сезону. Але часу для тої підготовки буде значно менше, як в театральному сезоні. Праця їхня значно

збільшиться, щоб дати втомленим товаришам і товаришкам передиху. Підготуйте праці драм-спів гуртки, в які не сміє бути втомлюючою, а відвідуючою. Решту часу необхідно поділити на літній підприємства і розвагу, та на освітню працю членства над собою. З досвіду знаємо, що зимовою порою, за інтензивною діяльністю немає в нас часу багатодитати, основно студіювати. Тому дуже важливо, щоб для цього використати літо. Хто зробить це після обдуманого плану, той зуміє належно використати літню пору.

Ставайте учасниками в нашій кооперативі.

Згідно з ухвалами з'їзду нашої організації і на домагання її східних відділів, в Торонто створено і закорпоровано Робітничу Торговельну Кооперативу, що має мати книгарню, склад музичних інструментів і нот, невеличку друкарню і інші відділи. Проввіконком зробив все, що від нього вимагала наша організація в цій справі. Але відділи і членство ТУРФДім та Р.З.Т. досі не відгукнулись і заклик Проввіконкому і Ради Директорів Р.Т.К.

Місцеві організації і членство мусять зрозуміти, що без їхньої активної участі у цьому новому підприємстві нічого не можна зробити. Тому Проввіконком ще раз закликає всі місцеві організації і членство на сході поспішити з уділами (шерами), щоб дати можливість кооперативу розпочати і розгорнути своє діло.

Не проволікайте далі справи, бо це виходить на шкоду і втрату нам самим і всьому нашому рухові. Візьміться за цю справу серйозно і негайно.

Присилайте провінціально оподаткування.

Всі відділи і члени нашої організації розуміють, що з діяльністю Проввіконкому, в силлянням промовців, організаторів, переселювачів і т. д., зв'язані чималі кошти. Щоб ці кошти покривати, ми вирішували на провінціальному з'їзді встановити провінційне

КОРОЛЬ НАД КОРОЛЯМИ І ПРЕЗИДЕНТ НАД ПРЕЗИДЕНТАМИ.

ДЖОН МОРГАН.

Морган, Морган і Морган — всюди ви почуєте оте імя. Всюди по цілому світі: в Америці — Північній, Центральній і Південній, в Європі, у всіх найбільших капіталістичних державах. З ним королем, з ним диктатором, з ним диктатором так не числяться, як з Морганом. Фашист Муссоліні, про якого так багато кричать газети, проти Моргана як заступ проти кобали.

В чім-же ця величезна сила Моргана? Морган — це американський капіталіст. Він не мільйонер, він — архімільярд. Морган є президентом найбільшого банкового концерну (об'єднання) на світі. Пять великих банків, що є під його безпосередньою контролею, володіють капіталом в 63 мільярдів доларів.

Скільки-ж не буде. Саухайте-ж! Всі багатства Канади: міста, ліси, копальні, залізниця, фабрики, фермерство і всі землі, як внорані, так і ті, які пригоди для оброблення, все, що є створене населенням Канади вартує 27 мільярдів доларів з половиною.

А маєток, головою якого є Морган, вартує 63 мільярд доларів. До Моргана належить 50,000 кілометрів залізниць, тобто його залізницями можна обвести довкола цілий світ по рівнині й це 10,000 кілометрів залізниць залишиться.

Американський сталевий трест, головою якого є Морган, має шерового капіталу на суму 870 мільйонів доларів, а облігаціями 600 мільйонів доларів. В підприємствах Моргана працює 300,000 робітників.

Німеччина в 1923 році котилася в провалі нечуваного банкрутства. Морган врятував її. Чому? Щоб сплатувала довги та репарації. Італія, Польща, Франція, Бельгія — всі вони стрімголов котилися до банкрутства, їхня валюта знецінювалася. Морган врятував. Англія, розбивши свого найбільшого конкурента на міжнародному ринку — Німеччину, сама нік не може позискати економічної рівноваги, ні втраченого першества на світовому ринку. Чому? Бо Морган не допускає — Морган злив вже це першество у свої руки.

Хто всім державам позичає гроші? — Морган. Хто зі всіх держав бере проценти? — Морган.

В Парижі вже поперх тій місяці засідав репараційна конференція і нік не може прийти до згоди. Аж ось чуюмо, що представник Моргана Рюг дав вже свою пропозицію. Від тій пропозиції англійські капіталісти закричали, як на завішницю. І проте буде так, як Морган скаже. Такій Морган.

Одного разу голова американської сенатської комісії, яка розслідувала умовин праці в сталевій промисловості Злучених Держав, мав розмову на цю тему з Морганом.

ГОЛОВА. — Пане Морган, як задовгий, на вашу думку, повинен бути робочий день промислового робітника?

МОРГАН. — Я про це взагалі немаю ніякої думки.

ГОЛОВА. — Чи думаєте ви, що 10 доларів тижденьової платні є вистарчаючим для утримання родини портового робітника?

МОРГАН. — Я цього не знаю. Але якщо це ціла платня, яку він отримує, то цього йому вистарчає.

Тамій Морган. На него працює не лише 300,000 американських робітників, але на него працюють мільйони робітників німецьких, французьких, італійських, бельгійських, польських, південно-американських, мексиканських і інших.

Тому Морган — король над королями й президент над президентами.

Тільки над трудящими Радянського Союзу немає Морган сили і тільки мабути всесвітня соціальна революція заставить його мити тарелі в готелі разом з великими князями.

нальне оподаткування, по 5 цт. за кожного члена або членкиню ТУРФДім.

Але не всі відділи сповінують свій обов'язок. Є чимало таких відділів, що оплачують оподаткування до Проввіконкому менш-більш регулярно. Але є й такі відділи, що ще ніколи нічого до Проввіконкому не заплатили на рахунок провінціального оподаткування.

Так дає бути не повинно і не може. Мусимо притримуватися своїх ухвал. Без того праця нашої організації буде терпіти недотатки. Кожний відділ ТУРФДім, чи то загальний, чи Жіночої Секції, повинен негайно перевірити свої рахунки і дати собі відповідь, чи він виконав ці ухвали, відносно провінціального оподаткування, чи ні. Якщо ні, то повинен негайно виконати його. Відділи, що досі ніколи ще провінціального оподаткування за своїх членів або членкинь не платили, повинні заплатити свій довід богай за останні два роки і за перший квартал цього року.

Всі відділи на сході повинні негайно прислати оподаткування за перший квартал цього року, бо Проввіконком зустрівся з недобором в своїй касі. Сталося це в наслідок того, що Проввіконком витратив минулого року досить значну суму на видання збірника нот (Русалочки), для друкування яких купив на виплат коштовний "міміограф". Цей "міміограф" треба було виплачувати і через це в касі не залишилося грошей.

Є ще чимало відділів на сході, що-двөгують за книжки. Пора вже ці догви позплатувати до Проввіконкому, щоб не ставити його в тяжке становище. Зробіть це зараз, не відкладаючи на слідуючий мітинг.

Сомозванчі організатори.

З допису в "Укр. Роб. Вістях", з 27. квітня ц. р., що

його прислано з "Сейнт Кетерісе, Онт., а також зі звідомлень місцевих організацій і товаришів інших місцевостей довідуємося, що П. Кулій, з Торонто, їздив в деякі місцевості і представляв себе організатором "від Проввіконку Секції Молоді", влаштував мітинг, колектував гроші то-що. Проввіконком оцим повідомляє всі наші організації на сході, що ні П. Кулій, ні Беркетта, ні Косінський, що теж визидили "організувати молодь", не були уповноважені Проввіконкомом ТУРФДім, ані "Проввіконку Секції Молоді", ніхто в нашої організації про їх виїзд і роботу не знав, поки про це не написали товариші з місцевості, де вони були, та ніяких звітів вони Проввіконкомові, або кому небудь в нашої організації не давали. Нікотрий із них до наших мавшихся організації не належить "Проввіконку Секції Молоді", на який покликався Кулій, в Торонто не було і зараз нема. Є секретаріат, недавно тільки створений, що має працювати під контролею Проввіконкому ТУРФДім.

Місцеві організації повинні вже раз навчитися недовіряти, чий той, хто до них приїздить і називає себе організатором, є дійсно уповноваженим організацією представником, чи самозванчим організатором, за якого ніхто не відповідає і він сам перед ніким не відічується. Об'їздки організаторів оголошується в "У.Р.В." Кожний організатор має уповноваження на письмі, за яким його треба спитати, як-що він невідомий місцевим товаришам. Без цюї перевірки і певности місцеві організації не можуть нікого приймати за організатора, на його нічим не підтвержене слово. Самозванчі організатори їдуть не допомагати, а шкодити нашої організації. Проввіконком має відомости, що Кулій, наприклад, поширював всякі неправдиві відомости про нашу ор-

ганізацію в Торонто, до якої він сам не належить. Шкодить такі "організатори" ще й тим, що говорять вони про такі справи, яких вони самі не знають і не розуміють. Цему необхідно зробити кінець, вимагаючи у кожного невідомого місцевим членом організатора посвідчення на письмі. При цьому треба пам'ятати, що ніколи не висидается організатора у яку небуть місцевість без попереднього повідомлення місцевой організації про це.

Доручається всім відділам ТУРФДім (включаючи й відділи Жінечкії) на сході Канади обов'язково прочитати це на найближчих своїх зборах та негайно виконати те, що вивинється занедабаним.

Онтерійський Проввікончний Комітет ТУРФДім.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КАПІТАЛ ЗАВОЙОВУЄ ЄВРОПУ.

(Форд і його торговельна політика.)

Зразу засипував Форд своїми автами лише Америку. До знищеної війною Європи звернувшись шойно тоді, як вона трохи загоїла свої рани й стала дивитися за повоєнного зубожіння. Але, починаючи від 1924 року, Форд розпочав вже пляновий наступ на європейські ринки збуту для своїх автомобілів.

В триннадцятьох ріжних європейських державах в Англії, Бельгії, Франції, Данії, Німеччині, Фінляндії, Туреччині, Італії і т. д. позакладав він так звані "Форд Компанії" — місшані товариства з співучастю місцевого капіталу, але з перевагою власного впливу й поділив між ті товариства цілу Європу. Так наприклад "Форд Компанії" в Колонгезі обслуговує такий терен Данію, Норвегію, Гренляндію (!), Ісландію, Польщу, Данції, Латвію, Литву й Естонію.

Всі європейські Фордови товариства спроваджували дотепер складові часті авта з Америки та їх в себе монтували й дороблювали каросерію. Це спровадження вимагало більших коштів на перевіз з Америки до Європи й задержувало готові авта. Аби ці кошти обизити, зреорганізував Форд постачання на Європу в той спосіб, що буде тепер в Англії велику фабрику всіх складових частей і моторів і ця фабрика буде доставляти їх всім поодиноким європейським Фордовим Компаніям. Англійська фабрика розчислена на 200,000 авт річно, це є на стільки, а скільки приблизно Фордових авт купує Європа щіні. З збільшенням збуту, буде побільшена також продукція фабрики.

В подібний спосіб завойовує Форд також азійські та африканські ринки. Бо крім 11 товариств в Європі, має він ще одинацять позаєвропейських товариств: в Японії, Індії, Єгипті, Канаді.

Ось так американський капітал завойовує цілу земську кулю. В подібний спосіб працює також друга велика автомобільна американська фірма "Дженерал Мотор Компанії", що конкурує з Фордом і виробляє річно ще більше авт як Форд. Ця друга фірма перед місцем закупила найбільшу та найліпшу німецьку фабрику автомобілів "Опелль".

Польський Банк ПІДНУ ПРОЦЕНТОВІ СПІС.

Новий міністер, чи краще управитель міністерства фінансів, полковник Матушевський перевів дві зміни в своїй області діяльності: підніс процентову стопу Польського Банку з 8 до 9 та зніс державний надзір над щадничими вкладками в банках.